

Nätavtal och tariffer

– viktigt att veta om din elleverans

FOTO: PER WESTERGÅRD

Många hushåll har idag en bra kunskap om sitt avtal med elhandlaren och det pris man betalar för sin el. Men viktigt är också att känna till den andra relationen du måste ha för att få din el levererad – den med ditt lokala nätföretag. När du flyttar in har du ofta tillgång till el utan att du skrivit ett särskilt avtal. När du börjar använda elen blir du betalningsskyldig för nätanvändning och för den el du förbrukar enligt de avtalsvillkor som nätföretaget satt upp. Kontakta därför alltid nätföretaget för en genomgång av villkoren i ditt nätavtal.

Nätavtal

För att kunna köpa el ska du ha ett avtal med nätföretaget på din ort. Nätföretaget äger elledningar och elmätare. De har monopol på den ort de är verksamma. Känner du inte till vilket nätföretag som verkar där du bor kan du fråga kommunen.

Vill du veta mer om de allmänna avtalsvillkor som ligger till grund för köp av elenergi och nättjänster så finns de att hämta på Konsumentverkets webbplats www.konsumentverket.se.

Nyanslutning

Om du bygger en ny bostad ska du och nätföretaget teckna ett avtal om ny anslutning till elnätet. Det kan också gälla för äldre bostäder med befintliga ledningar, men där ledningarna varit bortkopplade en längre tid.

Prissättning – tariffer

Nätföretagets prissättning kallas tariff. Det vanligaste är att tariffen för överföring består av en fast årsavgift för att få tillgång till elnätet och en rörlig överföringsavgift för transport av el. Storleken på den fasta årsavgiften beror på hur stor huvudsäkring är. Priset på den rörliga överföringsavgiften är ett antal öre per överförd kilowattimme (öre/kWh) och har inget att göra med priset på elkraft.

Nätföretagets prissättning granskas i efterhand av Energimyndigheten

med hjälp av bland annat nätnyttomodellen. Syftet med granskningen är att abonnenterna inte ska behöva betala för höga tariffer för nätföretagets nättjänster. Mer information om Energimyndighetens reglering av nätbolag hittar du på myndighetens webbplats.

Säkringsstorlek

Vilken säkringsstorlek du ska ha beror på hur mycket ström du räknar med att ta ut vid högsta belastning.

För lägenheter och villor utan elvärme är den vanligaste säkringsstorleken 16 Ampere (A). För villor med någon form av elvärme är de vanligaste säkringsstorlekarna 20 eller 25A.

I vissa fall kan det vara lönsamt att säkra ner, till exempel genom att byta huvudsäkring från 25A till 20A. Säkringsbyte ska göras av behörig elektriker, kostnaden får du själv stå för. Mer information får du av ditt nätföretag.

Avläsning

Nätföretaget är skyldigt att läsa av elmätaren minst en gång per år. Nätföretaget svarar sedan för att det avlästa mätvärdet skickas till elhandlaren. Mätvärdet ligger till grund för den avräkningsfaktura som du därefter ska få, både från nätföretaget och från elhandlaren.

Mätvärdet vid aktuell avläsning ska jämföras med mätvärdet från föregående mätarställning. Mellanskillna

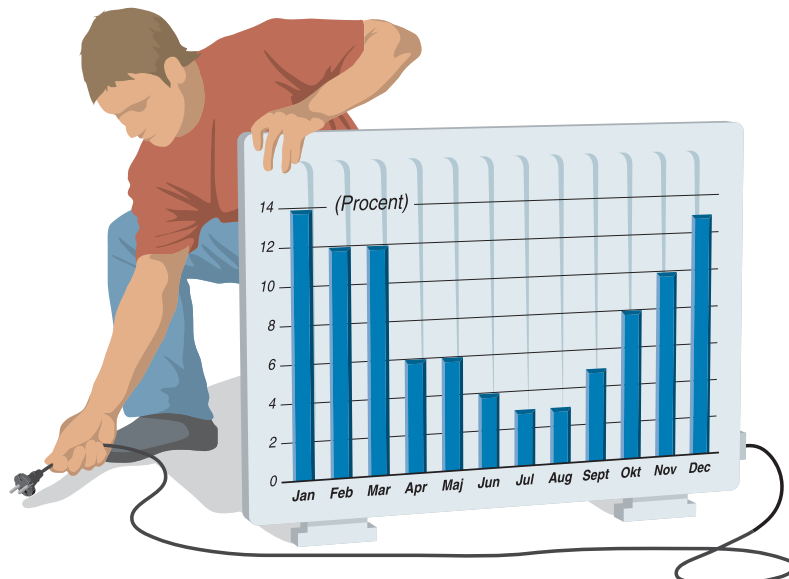
FAKTA

Förbrukningsprofiler

Eftersom avläsning av elmätaren bara behöver ske en gång per år måste det finnas ett system som fördelar förbrukningen över året. Fram till den 1 juli 2009 kan nätföretagen använda sig av förbrukningsprofiler. Profilerna varierar beroende på typ av bostad och ibland även på var i landet du bor. För lägenheter fördelas ofta årsförbrukningen jämnt över året, enligt en "rak profil", med ungefär 8,3 procent av årsförbrukningen per månad. En villakund med elvärme har ofta en "säsongprofil", då är den beräknade förbrukningen som högst i januari med mellan 12 och 15 procent av årsförbrukningen och lägst i juni och juli med 3–5 procent av årsförbrukningen.

Förbrukningsprofil

Exempel på fördelning av den årliga elförbrukningen i bostad med elvärme. (Profilen kan variera något mellan bolag och mellan geografiska områden.)



GRAFIK: TOMAS ÖHRLING/ INFO

Så går ett elleverantörsbyte till

- 1 Elkonsumenten ingår ett avtal med den nya elleverantören...
- 2 ...som skickar en anmälan om leverantörsbyte till nätägaren, en s k "Z03-blankett".



GRAFIK: TOMAS ÖHRLING/ INFO

den visar den faktiska elförbrukning som du haft under perioden. Har du betalat för mer el än du har förbrukat under året får du ett tillgodohavande. Har du förbrukat mer el än du har betalat för blir du debiterad för merkostnaden på avräkningsfakturan.

Fakturor

En avräkningsfaktura kan jämföras med en deklaration. Fakturan visar hur mycket el du använt under cirka ett år och hur mycket pengar som du betalat under samma period. Om nätföretaget missar att läsa av din elmätare årligen kan det i slutänden resultera i en stor faktura. Se därför till att du får en avräkningsfaktura varje år.

Vanligast är att man får en elräkning per kvartal. De tre fakturor som kommer mellan två avräkningsfakturer är preliminära. Nätföretaget har då beräknat elförbrukningen för den aktuella fakturaperioden.

Från och med den 1 juli 2009 kan alla elkunder få elräkningar som grundas på den faktiska förbrukning som kunden har varje månad. Detta innebär att alla elkunder får en elektronisk mätare som är direkt kopplad till nätägaren.

Elhandel och byte av elhandlare

När du har ett avtal med nätföretaget på orten ska du sedan ha ett avtal med en elhandlare. Du kan göra ett aktivt val av elhandlare. Om du inte själv väljer elhandlare så kommer nätföretaget att anvisa dig den leverantör som de samarbetar med. När du har bestämt dig för en elhandlare sker hela bytesprocessen på elektronisk väg. Tänk på att du inte kan byta till en annan elhandlare under avtalsperioden (se bild till vänster).

Mer information

Konsumenternas elrådgivningsbyrå

www.elradgivningsbyran.se

Telefon 08-450 92 92.

Konsumentverket

På Konsumentverkets webbplats finns bland annat en elpriskalkyl och allmänna avtalsvillkor, NÄT 2004 K och EL 2004 K, för köp av elenergi och nättjänster. www.konsumentverket.se.

Övriga

Den kommunala energirådgivaren och konsumentvägledningen når du via växeln i din hemkommun.